

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011
0030 OSLO

Melding om vedtak

Deres ref:	Vår ref 2013/1540-4	Saksbehandler Ester Aalbu Eriksen	Direktetelefon 71 69 90 03	Dato 30.01.2014
-------------------	-------------------------------	---	--------------------------------------	---------------------------

Høringsuttalelse til endringer i alkoholregelverket - tilbakemelding fra Sunndal kommune

Sunndal kommunes oppvekst- og omsorgsutvalg behandlet helse- og omsorgsdepartementets høringsnotat med forslag til endringer i alkoholregelverket i møte 29.01.14, sak 3/14 og fattet slikt vedtak:

1. Oppvekst- og omsorgsutvalget slutter seg til høringsnotatets grunnprinsipper med formål å innføre nasjonale retningslinjer for kontroll med og inndragning av bevillinger gitt etter alkoholloven.
2. Dokumentert overskjenking bør vurderes strengere enn høringsnotatet foreslår.
3. Forhold som gjelder narkotikaomsetning og -bruk samt diskriminering ved skjenkesteder bør tas med i prikkbelastningssystemet.
4. Nye krav til skjenkekontroll støttes, forutsatt at reelle utgifter både til kontroll og saksbehandling kan dekkes av økte gebyrer som foreslått.

Vedlagt følger sakspapirer med vedtak i saken.

Med hilsen

Ester Aalbu Eriksen
rådgiver

Postadresse
Postboks 94, 6601 Sunndalsøra
E-post:
post@sunndal.kommune.no

Besøksadresse
Rådhuset
Internett
www.sunndal.kommune.no

Telefon
71 69 90 00
Telefaks
71 69 90 01

Bank
4035.17.85774
Org.nr
964 981 604

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Oppvekst- og omsorgsutvalget	3/14	29.01.2014

Høringsuttalelse til endringer i alkoholregelverket

Rådmannens innstilling

1. Oppvekst- og omsorgsutvalget slutter seg til høringsnotatets grunnprinsipper med formål å innføre nasjonale retningslinjer for kontroll med og inndragning av bevillinger gitt etter alkoholloven.
2. Dokumentert overskjenking bør vurderes strengere enn høringsnotatet foreslår.
3. Forhold som gjelder narkotikaomsetning og -bruk samt diskriminering ved skjenkesteder bør tas med i prikkbelastningssystemet.
4. Nye krav til skjenkekontroll støttes, forutsatt at reelle utgifter både til kontroll og saksbehandling kan dekkes av økte gebyrer som foreslått.

Behandling i Oppvekst- og omsorgsutvalget - 29.01.2014

Innstillingen ble vedtatt med 8 mot 2 stemmer.

Vedtak

1. Oppvekst- og omsorgsutvalget slutter seg til høringsnotatets grunnprinsipper med formål å innføre nasjonale retningslinjer for kontroll med og inndragning av bevillinger gitt etter alkoholloven.
2. Dokumentert overskjenking bør vurderes strengere enn høringsnotatet foreslår.
3. Forhold som gjelder narkotikaomsetning og -bruk samt diskriminering ved skjenkesteder bør tas med i prikkbelastningssystemet.
4. Nye krav til skjenkekontroll støttes, forutsatt at reelle utgifter både til kontroll og saksbehandling kan dekkes av økte gebyrer som foreslått.

Vedlegg

- 1 Høringsnotat
- 2 Retningslinjer for inndragning av bevillinger. K-sak 3/2005

Saksopplysninger

Bakgrunnen for at helse- og omsorgsdepartementet vil utarbeide nasjonale krav til hvordan kommunene skal reagere på brudd på alkohollovens bestemmelser, er økende alkoholkonsum og tilsvarende økning i alkoholskader, økende forekomst av overskjenking og andre brudd på vilkårene for salg og skjenking – samtidig som kommunenes bruk av reaksjoner er begrenset og praktiseres ulikt. Det foreslås også å øke kravene til kontrollvirksomheten.

Høringsnotatet inneholder forslag til nasjonale krav til kommunenes reaksjon ved brudd på alkoholloven, økte krav til kommunenes kontroll med salgs- og skjenkebevillinger, endringer knyttet til bevillingsgebyrene og endringer knyttet til kunnskapsprøven. Blant annet foreslås det å innføre et prikkbelastningssystem, tilsvarende vegtrafikkloven. Et prikkbelastningssystem vil ifølge departementet medføre en betydelig forenkling av saksbehandlingen av inndragningssaker i kommunen. Man mener at prikkbelastningssystemet vil gi klarere retningslinjer for når en bevilling skal inndras og hvilken reaksjon som normalt skal velges. Det vil ikke være behov for å utøve skjønn i samme grad som i dag, noe som kan skape unnvikenhet og ulike konkurranseforhold mellom kommunene. Forslagene er en oppfølging av [Meld.St. 30 \(2011–2012\) Se meg! En helhetlig rusmiddelpolitikk](#)¹.

Prikkbelastningssystemer av forskjellig slag har allerede vært testet ut i 27 kommuner, med gode resultater, og på bakgrunn av disse erfaringene foreslås det nå å innføre et felles system for hele landet. I høringsforslaget skisserer Helsedirektoratet et prikkbelastningssystem som innebærer at et skjenkested får bevillingen inndratt i minst en uke hvis det har fått åtte prikker i løpet av tre år. Prikkbelastningssystemet skal være knyttet til alle brudd på kommunale salgs- og skjenkebevillinger enten forpliktelsene følger av alkoholloven, alkoholforskriften, vilkår i bevillingsvedtaket eller brudd på annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål. Forslaget sier også at kommunene skal være ansvarlige for å gjennomføre kontroller og iverksette reaksjoner.

I høringsnotatet gis eksempler på hvordan enkelte kommuner praktiserer inndragning av bevillinger etter ulike prikkbelastningsordninger. Dette er til dels nokså ulike ordninger, og departementet legger i notatet fram forslag til å ta inn en ny hjemmel i alkohollovens § 1-8 med tilsvarende forskrift om et prikkbelastningssystem som skal tas i bruk.

Nytt søknadsgebyr og skjerpet kontroll: I høringsnotatet foreslås det å innføre et søknadsgebyr i tillegg til dagens bevillingsgebyr. Videre foreslås skjerpede krav til gjennomføring av skjenkekontrollene: kontroller gjennomføres av to kontrollører sammen, kommunens krav til opplæring av kontrollører økes, slik at man sikrer så gode rapporter at de tåler en evt. rettssak.

Sunnadal kommunes egne retningslinjer for inndragning av bevillinger vedtatt i 2005, og har hatt felles skjenkekontroll med Surnadal, Rindal, Halså, Aure og Tingvoll siden 1991. Når et nasjonalt prikkbelastningssystem er vedtatt, vil dette erstatte lokale retningslinjer. Helsedirektoratet ønsker tilbakemeldinger på høringsnotatet og de foreslåtte endringene.

¹ <http://www.regjeringen.no/pages/37924944/PDFS/STM201120120030000DDDPDFS.pdf>

Formell frist for å gi uttalelse er 17. januar, men departementet har bekreftet at høringsuttalelser tas imot ut januar.

Vurdering

Myndighetene erfarer at kommunene bruker adgangen de har til å inndra skjenkebevillinger for sjelden, og et enstemmig Storting har bedt om at det etableres sterkere nasjonale krav til kommunenes reaksjon ved brudd på alkoholloven, slik at praksisen blir bedre i samsvar med alkohollovens formål: begrense samfunnsmessige og individuelle skader som følge av alkoholbruk. Et nasjonalt sanksjonssystem må forventes å forenkle vurdering og utmåling av sanksjoner for kommunene, samtidig som det må bidra til likebehandling og økt rettssikkerhet for bevillingshaverne. Et nasjonalt system bør også bidra til å luke ut useriøse aktører som dels opererer i flere kommuner eller forflytter seg mellom kommuner, ettersom for mange kommuner i dag i svært begrenset grad benytter seg av sanksjoner, også der det rapporteres om alvorlige avvik (jf. tallmateriale fra Sirius, se kap. 2.2 i høringsnotatet).

Departementet foreslår i høringsnotatet hvordan sanksjoner som følge av ulike brudd på salgs- og skjenkebestemmelsene kan gis i form av prikkbelastning.

De alvorligste bruddene som foreslås tildelt åtte prikker og dermed gir automatisk og umiddelbar inndragning er a) salg og skjenking til mindreårige, b) brudd på bistandsplikten (bistå hjelpeløse personer/gjester/kunder), c) brudd på kravet om forsvarlig drift (bevillingshaver har mistet kontrollen over skjenkingen, en ansatt er beruset på jobb, for få ansatte på jobb o.l.), d) hindring av kontroll (bevillingshaver hindrer kommunen i å utøve kontroll).

De noe mindre alvorlige bruddene foreslås å være a) salg og skjenking til åpenbart beruset person, b) brudd på tidsbestemmelsene (dvs. vedtatte salgs- og skjenketider for den enkelte bevillingshaver), c) skjenking av alkoholholdig drikk med mer enn 22 volumprosent alkohol til personer mellom 18 og 20 år, d) brudd på alderskrav for den som selger eller skjenker alkoholholdig drikk. Disse bruddene foreslås belastet med fire prikker.

Overtredelser som det foreslås skal medføre to prikker er a) åpenbart påvirket person i lokalet, b) mangler ved bevillingshavers internkontrollsystem, c) konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, d) gjester tar alkoholholdig drikk ut av skjenkelokalet, e) manglende levering av omsetningsoppgave innen fristen, f) manglende innbetaling av omsetningsgebyr innen fristen, g) brudd på regler om styrer og stedfortreder, h) brudd på reklameforbudet.

Overtredelser som foreslås å medføre én prikk er brudd på reglene om alkoholfrie alternativer, brudd på reglene om plassering av alkoholholdig drikk på salgsstedet og brudd på reglene om skjenkemengde for brennevin.

I tillegg åpnes det for å fange opp overtredelser som avviker fra normaltillfellene, og det åpnes for å utøve et begrenset skjønn – som en sikkerhetsventil.

Et prikkbelastningssystem som dette synes å ivareta svært mange av forholdene som skjenkekontrollen oftest er i befatning med. Det bør drøftes videre om overskjenking generelt bare skal medføre fire prikker, ettersom dette oppgis å være et stort problem generelt. Før prikktildeling skal bevillingshaver gis anledning til å uttale seg. Det foreslås at prikktildeling skal begrunnes (skriftlig orientering), men er ikke et enkeltvedtak som gir klageadgang.

Departementet ber særskilt om at høringsinstansene kommenterer spørsmålet om forhold som gjelder narkotikaomsetning og –bruk samt diskriminering ved skjenkestedet bør tas inn i prikkbelastnings-systemet, og hvor mange prikker forholdene i så fall bør tildeles (se notatet s. 18).

Rådmannen anser det som uheldig om slike forhold utelukkes fra prikkbelastningen. Misbruk av narkotiske stoffer og omsetning av slike på steder med skjenkebevilling er svært uheldig, og det bør fortsatt være slik at bevillingshaver plikter å påse at dette ikke skjer. I de tilfellene slik ulovlig virksomhet avdekkes hos en bevillingshaver, foreslås at dette medføre fire-åtte prikker.

Når det gjelder økte krav til skjenkekontroll, kan det synes som et godt tiltak at to kontrollører opererer sammen for å sikre en best mulig rapportering, og de foreslåtte rutinene vil også sikre bevillingshaver mot vilkårlige eller feilaktige vurderinger. Samtidig må kommunene påregne økte utgifter til en utvidet kontrollvirksomhet.

Dagens bevillingsgebyr skal i utgangspunktet dekke kommunens utgifter til kontrollvirksomhet. På bakgrunn av innsendte omsetningsoppgaver fra bevillingshaverne i 2012, ble det innbetalt til sammen kr 85 775. Sunndal kommunes andel av fellesutgiftene til den interkommunale skjenkekontrollen var samtidig kr 196 330. Det er dermed et betydelig sprik mellom de reelle utgiftene til kontroll og de inntektene som skulle dekke både salgs- og skjenkekontroll. Da er det ikke beregnet noen kostnader knyttet til den nokså omfattende administrative saksbehandlingen av nye søknader, endringer i disse og oppfølging av avvik.

Det foreslås å dele opp dagens bevillingsgebyr i et søknadsgebyr og et omsetningsgebyr. Departementet har innhentet tall som tilsier at hver bevilling medfører en kostnad på mellom kr 7 000 og kr 14 000 pr år, men tallene oppgis å være usikre. Gitt at hver av de nå 16 skjenkebevillingene og sju salgsbevillingene i Sunndal til sammen vil innbetale slike gebyr, vil det beløpe seg til mellom kr 161 000 og kr 322 000.

Forslaget om et forhåndsinnbetalt søknadsgebyr på kr 8 000 bør sikre at bevillingsmyndigheten får dekket noen flere av de utgiftene kommunen har i forbindelse med søknadsbehandlingen.

Høringsnotatet drøfter også dagens gebyrsatser, og oppgir at konkret utregning av satsene pr omsatt liter vil bli foretatt når det er klart hvilke elementer som skal inngå i de økte kravene til kontroll.

Rådmannen tilrår at gebyrberegningen gjennomgås og justeres slik at det kommunenes reelle utgifter til saksbehandling av og kontroll med salgs- og skjenkebevillinger blir dekket gjennom økte gebyrer.

Oppsummert tilrår rådmannen at utvalget slutter seg til høringsnotatets grunnprinsipper med formål å innføre nasjonale retningslinjer for kontroll med og inndragning av bevillinger gitt etter alkoholloven. Dokumentert overskjenking bør vurderes strengere enn høringsnotatet foreslår. Forhold som gjelder narkotikaomsetning og -bruk samt diskriminering ved skjenkesteder bør tas med i prikkbelastningssystemet. Nye krav til skjenkekontroll støttes, forutsatt at reelle utgifter både til kontroll og saksbehandling kan dekkes av økte gebyrer som foreslått.

